

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยการดำเนินแก้ไขปัญหาค่าความยากจนตามแนวพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ยากจนตำบลคอนกลอย อำเภอหนองขาหย่าง จังหวัดอุทัยธานี ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาค่าความยากจน โดยการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ชุมชนในรูปแบบของการวิจัยโดยชุมชนที่ยึดกรอบแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้ (1) เพื่อพัฒนาศักยภาพ และกระบวนการเรียนรู้ของทีมวิจัยและชุมชน (2) เพื่อทบทวนองค์ความรู้เกี่ยวกับบริบทของชุมชน และแนวทางในการดำเนินการแก้ปัญหาค่าความยากจนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่ยากจนตำบลคอนกลอย อำเภอหนองขาหย่าง จังหวัดอุทัยธานี (3) เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาค่าความยากจน โดยใช้กระบวนการวิจัยที่ยึดกรอบแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ และ (4) เพื่อสรุปและประเมินผลการดำเนินการวิจัยที่ยึดกรอบแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ผลการวิจัย พบว่า

การพัฒนาศักยภาพ และกระบวนการเรียนรู้ของทีมวิจัยและชุมชน จะเห็นได้ว่าการที่ให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย และใช้กระบวนการวิจัยเพื่อเพิ่มศักยภาพหรือจัดความสามารถของคนในชุมชนท้องถิ่น โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ชุมชนท้องถิ่นเพื่อค้นหาโจทย์ในการวิจัย วิธีการแก้ปัญหาของชุมชนท้องถิ่น ออกแบบการวิจัย รวมทั้งการดำเนินการวิจัย ตลอดจนการวิเคราะห์และสรุปบทเรียน โดยถือว่ากระบวนการวิจัยเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาคนและสร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหา และนำไปสู่การพึ่งพาตนเองต่อไป โดยที่กระบวนการวิจัยดังกล่าวเปรียบเสมือนเครื่องมือและแนวทางสำคัญในการพัฒนาศักยภาพและกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน โดยมีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบความคิดหลักในการดำเนินการวิจัย

สำหรับการทบทวนองค์ความรู้เกี่ยวกับบริบทของชุมชน พบว่า ชุมชนคอนกลอย มีความเป็นมาที่ก่อตั้งและล่มสลาย หลายครั้งหลายคราด้วยกัน ซึ่งเดิมเป็นที่อยู่อาศัยของชาวมอญ สำหรับสภาพสังคม และวัฒนธรรม ในชุมชนคอนกลอยนั้นจะมีลักษณะสังคมเป็นกลุ่มของเครือญาติที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันก็จะสร้างบ้านเรือนอยู่ในละแวกเดียวกัน มีความช่วยเหลือเกื้อกูลกันของคนในชุมชนที่ปรากฏออกมาในรูปแบบของการแลกเปลี่ยน โดยเป็นการแลกเปลี่ยนที่ไม่หวังผลตอบแทน มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน สภาพเศรษฐกิจของชุมชนคอนกลอยประชาชนภายในชุมชนตำบลคอนกลอยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ การทำนาเป็นอาชีพหลักและเลี้ยง

ในส่วนของผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาคความยากจน โดยใช้กระบวนการวิจัยที่ยึดกรอบแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ พบว่า ทีมวิจัยชุมชนได้มีแนวคิด คือ การพัฒนาศักยภาพของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านดอนกลอย โดยศูนย์การเรียนรู้ดังกล่าวได้จัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ในการเรียนรู้ในชุมชนเอง คือ การเลี้ยงหมูหลุม และจากการศึกษาดูงานรวมทั้งการเชิญวิทยากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งพบว่า มีหลักสูตรในการขับเคลื่อนชุมชนหลายเรื่อง ได้แก่ การเลี้ยงเป็ดหลุม การเลี้ยงไก่ตามแนวธรรมชาติ การผลิตน้ำปลา การผลิตของใช้ในครัวเรือน และการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ

นอกจากนี้ ผลการสรุปและประเมินผลการดำเนินการวิจัยที่ยึดกรอบแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ แก้ไขปัญหาคความยากจนในพื้นที่เป้าหมาย ยังพบว่า ในการแก้ไขปัญหาคและพัฒนาโดยมีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของคน โดยผ่านการพัฒนาศักยภาพของศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน และใช้ศูนย์การเรียนรู้เป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชุมชน จนนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม วิธีคิดและวิถีชีวิตของคนในชุมชนนั้น ศูนย์การเรียนรู้ดังกล่าวจะต้องมีแนวคิดในเชิงเนื้อหา คือ 1) แนวพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง 2) เนื้อหาสาระที่เป็นความต้องการของชุมชน และ3) การใช้ชุมชนเป็นฐานในการเรียนรู้ ตลอดจนจะต้องสร้างและปลูกจิตสำนึกเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้กับสมาชิกในกลุ่ม การทดลองหรือแสวงหานวัตกรรมใหม่ในการผลิต และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การขยายผลอย่างต่อเนื่องให้กับสมาชิกในชุมชนและนอกชุมชน ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างสอดคล้องกับแนวพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีหลักสำคัญคือ การจะทำกิจกรรมใดก็ตามต้องยึดหลักความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล และการมีภูมิคุ้มกัน นอกจากนี้ยังต้องมีคุณธรรมความดีงาม รวมทั้งความรู้ ความเข้าใจในเรื่องราวความเป็นไปของชีวิตและชุมชน

Abstract

This research project on implementation in solving poverty along with the His's majesty approach that focus "sufficiency economy" in Tambon Donkloy, Nong kha Yang District, Uthai Thani. Aimed to remedy poverty by means to build learning process for society; in form of research in community which His's majesty approach that focus "sufficiency economy". This has sub-objective are the following:

1. to developed team research and community's capability and learning process
2. to revise knowledge about community context and the was of poverty solving along with His's majesty approach that focus "sufficiency economy".
3. to remedy poverty by means of research which His's majesty approach that focus "sufficiency economy" and
4. to conclude and evaluation research performance that His's majesty approach that focus "sufficiency economy" are characterized as participation action research.

This research found:

In develop capability and learning process of research team and community, we found that in bringing people to join on research and use research process to enhance capability and arrange people capability in object area. By begin with community analysis to find research question and community resolution, to design research, to implement research, and to analyses and conclude. By leading the idea that research project are learning processes which can build new knowledge and develop human capital, to use as instrument to solve the problem and lead into "self-reliance" . That process are instrument and the way to develop capability and learning process in community by philosophy of sufficiency economy is the main idea of this research.

In revising knowledge of community context, we found that Donkloy community has long history which this area used to be Mon habitat. In social and cultural condition in Donkloy community has characteristic of related brotherhood group society which house always be found nearby, and it is a helpful society which appear in form of non-reciprocal change, additionally,

they can rely each other. Economic condition in Donkloy society is driven by agriculture that insists of farming and stock raising. This activity makes farmer an income, in the other word, in nowadays; that income cannot support expenditure and makes farmer more debt. For the resolution to solve poverty in an accepted His's majesty approach that focus "sufficiency economy" to develop learning center capability and to use learning center to hasten learning change process in the society and the outer until it lead to change in the way of thinking, the way of doing, and the way of life in this society. That learning process has the root of thought from the His's majesty approach that focus "sufficiency economy" and the community based management.

In poverty resolution aspect by research which His's majesty approach that focus "sufficiency economy", we found that research team on community has an idea of learning center capability development in Donkloy society, which that learning centers teaches learning experiment from the inner especially pig raising. And from really study incorporate with whom . who know from relevant organization, we found several curriculum such as Natural duck farming Natural chicken Production fish sauce Cookware Organic fertilizen .

Furthermore, research indication and conclusion found that resolution and development which aimed to develop human capability by learning center capability development and use learning center to drive learning change to change activity , the way of thinking , and the way of life. That learning center has idea for the following:

1. His's majesty approach that focus "sufficiency economy"
2. Community needs
3. Community based learning.

In doing so, we have to hasten the heart of sufficiency economy , build innovation and experiment in production , and learning change , enlarge to inner and outer society which it will make learning and relevant to His's majesty approach that focus "sufficiency economy" 's everyday life. The motto is : sufficiency , reasonable, immunity , virtue , and the understanding of life and community history.